

Nr 735

**av fröken Andersson i Stockholm och herr Sjönell
om införande av enhetskort inom SJ:s verksamhetsområde.**

Det trafikpolitiska beslut som ligger till grund för SJ:s verksamhet innebär i princip att företaget skall drivas helt affärsmässigt. Följden av detta har blivit att taxorna för såväl person- som godstrafiken ständigt höjts. Taxorna för persontrafiken har numera blivit så höga, att många människor icke längre har eller anser sig ha råd att resa med SJ utan föredrar bilen, därför att de uppfattar den som ett bekvämare och även billigare alternativ. De flesta bilister jämför nämligen SJ:s taxor med enbart bilens driftkostnader.

Utvecklingen har givit till följd att allt färre personer reser med SJ. För SJ har kravet på lönsamhet medfört att företaget tvingats lägga ner ett stort antal järnvägslinjer och fler hotas i dag av nedläggning. Till följd av detta har servicen inom många områden försämrats avsevärt, vilket har bidragit till utglesningen. Det som en gång var hela folkets järnväg har utvecklats till en institution som icke längre tjänar de sämst ställda i landet. Samtidigt med den nu skisserade utvecklingen har en mycket snabb ökning av bilbeståndet ägt rum i landet. Oerhörda resurser har under det senaste decenniet lagts ned på att förbättra och underhålla vägnätet i landet. Trots att vägstandarden avsevärt har höjts inträffar årligen ett mycket stort antal dödsolyckor i landet och än fler blir skadade, ofta med men för hela livet som resultat. Trafikskadorna, vägunderhållet, vägförbättringarna kostar årligen det allmänna mycket stora summor. Vägutbyggnaderna medför ofta stor miljöförstörelse och trafiken på vägarna miljöproblem av skilda slag.

Samhället måste nu börja satsa på de kollektiva transportmedlen och verka för att folk börjar åka med SJ igen. Ett sätt att aktivt verka för att vrida utvecklingen rätt torde vara att avsevärt sänka taxorna inom SJ.

I likhet med vad nyligen genomförts inom flera kommuner i landet bör nu inom SJ införas s. k. enhetskort. För dagliga resor, arbetsresor, inköpsresor etc. bör SJ införa det s. k. 50-kortet, dvs. en månadsavgift för obegränsat antal resor att gälla inom en viss bestämd zon. Storleken av dessa zoner måste naturligtvis variera något. I Norrland torde exempelvis betydligt längre pendlingar äga rum mellan arbetsplats och bostad än i andra delar av landet. Oavsett om indelning sker

i zoner eller ej måste emellertid som generell regel gälla att oberoende av avståndet mellan arbetsplats och bostad bör arbetsresor icke kosta mer än 50 kronor per månad. För detta krävs också en samordning eller överenskommelse mellan SJ och andra kommunikationsföretag (ej taxi). Pensionärer bör få köpa ett månadskort till lägre pris.

För längre resor, fritids- och weekendresor etc. torde lämpligen vissa årskort införas. Årskorten bör kombineras med obligatorisk platsbokning dock utan att särskild avgift uttages. För sovvnagsplats bör dock en mindre avgift om förslagsvis 10 kronor tas ut. Förslagsvis bör t. ex. pensionärer, skolungdom och värnpliktiga kunna köpa ett årskort om 250 kronor, som berättigar till tio tur- och returresor per månad för resor till mål inom Sverige men utanför närmaste zongräns för arbetsresor. För ensamstående kan priset lämpligen sättas till 400 kronor per år och för familjer till 500—700 kronor. Biljettpriserna för enstaka resor bör sättas på sådan nivå att års- respektive månads-korten framstår som attraktiva alternativ.

En omläggning av taxorna inom SJ på här angivet sätt torde leda till sänkta intäkter för SJ i varje fall under en övergångsperiod. Genom att fler människor kommer att resa med SJ kommer intäktsreduktionen dock att dämpas. Hänsyn måste också tas till att kostnaderna för vägunderhåll, vägförbättringar, trafikskador och miljöskyddsåtgärder bör kunna begränsas avsevärt om förslaget genomföres.

Med hänvisning till vad som anförts hemställer vi

att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning angående
möjligheterna att efter angivna riktlinjer snarast införa en-
hetskort inom SJ:s verksamhetsområde.

Stockholm den 25 januari 1973

KARIN ANDERSSON (c)
i Stockholm

BENGT SJÖNELL (c)